

ЗАСТОСУВАННЯ МІЖКУЛЬТУРНОГО ПІДХОДУ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Попсуй Анатолій Васильович

викладач кафедри іноземних мов

Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т.Г.Шевченка

УКРАЇНА

Усвідомлення культурних особливостей різних країн, готовність до взаємодії у полікультурному просторі є важливою ознакою реформування системи вищої педагогічної освіти. З часом істотного значення набуває конкурентоспроможність майбутніх фахівців, що виявляється у здатності до виконання ролі культурного посередника між рідною культурою та іноземною, відображає уміння успішно долати міжкультурні непорозуміння та конфліктні ситуації. Цьому сприяє застосування міжкультурного підходу, зокрема під час вивчення іноземної мови, який, на основі усвідомлення загальнолюдських цінностей, забезпечує розкриття національної самобутності різних культур.

До проблеми підготовки майбутніх фахівців на основі міжкультурного підходу звертались М. Бахтін, Л. Вітковський, Ю. Габермас, К. Кляне, А. Краузе, Т. Левовицький, Є. Нікіторович, Т. Тодорова та інші. Особливості полікультурної освіти досліджували Р. Агадуллін, Л. Гончаренко, Я. Гулецька, В. Кузьменко, Н. Мельник, В. Осадчий, Л. Пуховська, І. Родигіна, С. Сисоева, Н. Шульга та інші.

Міжкультурний підхід у загальному значенні пов'язується із проблемою розуміння: себе та інших осіб, стосунків між людиною та суспільством, загальнолюдських цінностей, відмінностей між народами та їхніми культурами.

У науковій літературі сутність означеного підходу зумовлюється визначенням самого поняття «міжкультурний» на відмінну від інших

термінів, основою яких є поняття «культура», таких як «соціокультурний», «крос-культурний», «транс культурний», «мультикультурний», «полікультурний».

«У рамках міжкультурного підходу,—як зазначено у Загальноєвропейських рекомендаціях з мовної освіти,—головною метою навчання мови є: сприяння розвитку цілісної особистості того, хто вивчає мови, та його самоусвідомлення шляхом збагачення досвіду, розуміння відмінностей між іншими мовами та культурами» [1]. Цей підхід має багато спільного із соціокультурним. Однак, на відміну від останнього, за словами М.Байрам, цей підхід характеризує ще й відносини та обмін між культурами [2]. Застосування міжкультурного підходу зумовлюється положенням щодо взаємодії споріднених або схожих культур. Так, у ході вивчення іноземної мови студенти вчаться аналізувати культурні явища, порівнювати їх, виявляти схожі елементи, спільні та відмінні цінності. Як наслідок, у студентів зникають риси етноцентризму, формується толерантність, міжкультурна компетентність.

Навчання іноземних мов на основі міжкультурного підходу потребує відповідної організації навчального процесу. А. Томас підкреслював, що міжкультурне навчання означає не тільки розуміння системи ціннісних орієнтацій чужої культури, а й відображає ціннісні уявлення власного народу; це процес розвитку, виникнення, розуміння й прийняття їх відмінностей [3].

Отже, застосування міжкультурного підходу у процесі вивчення іноземної мови – це не просто ознайомлення студентів з іншою культурою, але й культурний розвиток особистості. Його впровадження зумовлюється організацією міжкультурного навчання, у ході якого здійснюється осмислення відмінності та подібності різних культур.

Список використаних джерел:

1. *Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання,*

оцінювання (2003). Київ: Видавництво Ленвіт.

2. Byram, M. & Zarate, G. (1996). Defining and Assesing Intercultural Competence Some Principles and Proposals for the European Context. *Language Teaching* (10). 239-243.

3. Thomas, A. (1988). *Interkultureslles Lernen im Schuleraustausch. Saarbrücken.* Fort Lauderdale: Verlag Breitenbacy